

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. balandžio 25 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – SESV 49 ir 54 straipsniai – Įsisteigimo laisvė – Vienoje valstybėje narėje įsteigta, tačiau kitoje valstybėje narėje veiklą vykdanči bendrovė – Bendrovės veikimas ir valdymas – Nacionalinės teisės nuostatos, numatančios valstybės narės, kurioje bendrovė vykdo veiklą, teisės taikymą – Įsisteigimo laisvės ribojimas – Pateisinimas – Kreditorių, smulkiųjų akcininkų ir darbuotojų interesų apsauga – Kova su piktnaudžiavimu ir dirbtiniais dariniais – Proporcingumas“

Byloje C-276/22

dėl *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis teismas, Italija) 2022 m. balandžio 11 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. balandžio 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Edil Work 2 Srl,

S.T. Srl

prieš

STE Sàrl,

dalyvaujant

CM,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe (pranešėja), trečiosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas L. Bay Larsen, teisėjai N. Piçarra, N. Jääskinen ir M. Gavalec,

generalinė advokatė L. Medina,

posėdžio sekretorė M. Krausenböck, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2023 m. liepos 11 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: italų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Edil Work 2 Srl* ir *S.T. Srl*, atstovaujama *avvocato* R. Vaccarella,
- *STE Sàrl*, atstovaujama *avvocati* A. Pontecorvo ir P. Sammarco,
- Italijos vyriausybės, atstovaujama G. Palmieri, padedama *avvocato dello Stato* F. Meloncelli,
- Europos Komisijos, atstovaujama G. Braun, L. Malferrari ir M. Mataija,

susipažinęs su 2023 m. spalio 19 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 49 ir 54 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Edil Work 2 Srl* ir *S.T. Srl* ginčą su *STE Sàrl* dėl nuosavybės teisės į nekilnojamojo turto kompleksą, vadinamą *Castello di Tor Crescenza* (toliau – pilis), perdavimo pirmosioms dviem bendrovėms teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/2121, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos, kiek tai susiję su vienos valstybės ribas peržengiančiu pertvarkymu, jungimu ir skaidymu (OL L 321, 2019, p. 1), 2 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„įsisteigimo laisvė yra vienas iš pagrindinių Sąjungos teisės principų. Pagal [SESV] 49 straipsnio antrą pastraipą, skaitomą kartu su SESV 54 straipsniu, bendrovių ar firmų įsisteigimo laisvė apima, *inter alia*, teisę tokias bendroves ar firmas įsteigti ir valdyti pagal įsisteigimo valstybės narės teisės aktuose nustatytas sąlygas. Remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinimu, tai apima pagal vienos valstybės narės teisės aktus įsteigtos bendrovės ar firmos teisę persitvarkyti į bendrovę ar firmą, kuriai taikoma kitos valstybės narės teisė, jeigu tenkinamos tos kitos valstybės narės teisės aktuose nustatytos sąlygos, visų pirma kriterijus, pastarosios valstybės narės taikomas nustatant bendrovės ar firmos sąsają su nacionalinės teisės sistema.“

Italijos teisė

- 4 1995 m. gegužės 31 d. *legge n. 218 – Riforma del sistema italiano di diritto internazionale privato* (Įstatymas Nr. 218 dėl Italijos tarptautinės privatinės teisės sistemos reformos; GURI, Nr. 128, 1995 m. birželio 3 d., p. 1, toliau – Įstatymas Nr. 218/1995) 25 straipsnyje numatyta:

„1. Bendrovėms, asociacijoms, fondams ir visiems kitiems viešiesiems arba privatiems subjektams, net jeigu jie nėra asociacijos formos, taikoma valstybės, kurios teritorijoje buvo užbaigtas steigimo procesas, teisė. Tačiau Italijos teisė taikoma, jei Italijoje yra tokio subjekto administracijos buveinė arba jei Italijoje yra jo pagrindinis veiklos objektas.

2. Pagal subjektui taikomą teisę, be kita ko, reglamentuojami:

- a) statusas;
- b) pavadinimas;
- c) įsteigimas, pertvarkymas ir likvidavimas;
- d) teisnumas;
- e) organų sudarymas, įgaliojimai ir veikimo tvarka;
- f) atstovavimas subjektui;
- g) akcininko arba nario statuso įgijimo ir praradimo tvarka, taip pat dėl šio statuso įgyjamos teisės ir pareigos;
- h) atsakomybė už subjekto prievoles;
- i) įstatymų arba steigimo dokumento pažeidimų pasekmės.

3. Registruotos buveinės perkėlimas į kitą valstybę ar subjektą, kurių registruotos buveinės yra skirtingose valstybėse, susijungimas galioja tik tuo atveju, jeigu vyksta pagal atitinkamų valstybių įstatymus.“

- 5 *Codice civile* (Civilinis kodeksas) 2381 straipsnio antra pastraipa suformuluota taip:

„Valdyba gali perduoti savo įgaliojimus vykdomajam komitetui, sudarytam iš kelių jos narių arba vienam ar daugiau savo narių, jeigu tai leidžiama pagal įstatus arba tai leidžia visuotinis susirinkimas.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 6 Netoli Romos (Italija) esanti pilis buvo vienintelis *Agricola Torcrescenza Srl* turtas; šios bendrovės veiklą sudarė šio nekilnojamojo turto valdymas. 2004 m. ta bendrovė iš pradžių pakeitė savo pavadinimą ir tapo *STA srl*, o vėliau perkėlė savo registruotą buveinę į Liuksemburgą, kur buvo pertvarkyta į Liuksemburgo bendrovę *STE*, tačiau ir toliau eksploatavo pilį.

- 7 2010 m. Liuksemburge vykusiame neeiliniame visuotiniame STE akcininkų susirinkime S. B. buvo paskirta vykdomąja direktore. Tada S. B. paskyrė F. F., kuris nebuvo STE akcininkas ar valdybos narys, generaliniu įgaliotiniu ir suteikė jam įgaliojimus „vykdyti visus būtinus veiksmus ir sandorius, be išimčių ir išlygų, tačiau neperžengiant bendrovės veiklos objekto ribų“ (toliau – ginčijamas įgaliojimų suteikimas).
- 8 2012 m. F. F., veikęs STE vardu ir sąskaita, perleido nuosavybės teisę į pilį S.T., kuri vėliau ją perleido *Edil Work 2*. 2013 m. STE *Tribunale di Roma* (Romos teismas, Italija) pareiškė ieškinį S.T. ir *Edil Work 2*, siekdama, kad būtų panaikinti abu nuosavybės teisės į pilį perleidimo sandoriai, nes ginčijamas įgaliojimų suteikimas pagal Italijos teisę buvo neteisėtas.
- 9 *Tribunale di Roma* (Romos teismas) nusprendė, kad šis suteikimas buvo teisėtas, ir ieškinį atmetė. *Corte d'appello di Roma* (Romos apeliacinis teismas, Italija) pakeitus šio teismo sprendimą, *Edil Work 2* ir S.T. pateikė kasacinį skundą *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis teismas, Italija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 10 Tas teismas pažymėjo, jog iš Įstatymo Nr. 218/1995 25 straipsnio 3 dalies matyti, kad pagal Italijos teisę leidžiama Italijos bendrovės pertvarkyti į užsienio bendrovės, registruotą buveinę perkeltiant į kitą valstybę narę, jei šis perkėlimas galioja tiek kilmės, tiek paskirties valstybėje narėje.
- 11 Vis dėlto, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo teigimu, kyla klausimas, ar STE, kaip Liuksemburgo bendrovės, įsteigimas reiškia, kad šios bendrovės, kuri vis dėlto išlaikė savo pagrindinę veiklos vietą Italijoje, valdymo veiksmams taikoma Liuksemburgo teisė.
- 12 Šiuo atžvilgiu tas teismas pažymėjo, viena vertus, kad bendras kriterijus, kuriuo vadovaujantis gali būti nustatyta ginčijamam įgaliojimų suteikimui taikytina teisė, pagal Įstatymo Nr. 218/1995 25 straipsnio 1 dalį yra vieta, kurioje buvo įsteigta bendrovė.
- 13 Pagal šios nuostatos antrą sakinį Italijos teisė taikoma bendrovėms, kurių „pagrindinis veiklos objektas“ yra Italijoje. Kadangi pagrindinė STE veiklos vieta, t. y. pilis, kuri yra vienintelis jos turtas, yra Italijoje, ginčijamam įgaliojimų suteikimui taikytina Italijos teisė.
- 14 Pagal Civilinio kodekso 2381 straipsnio antrą pastraipą ribotos atsakomybės bendrovės valdyba gali perduoti savo įgaliojimus tik šios valdybos nariams. Taigi šių įgaliojimų suteikimas bendrovės atžvilgiu trečiajam asmeniui yra neteisėtas.
- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs, kita vertus, pabrėžė, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją įsisteigimo laisvė apima pagal vienos valstybės narės teisę įsteigtos bendrovės teisę būti pertvarkytai į kitos valstybės narės bendrovę, jeigu tenkinamos šios kitos valstybės narės teisėje numatytos sąlygos ir, be kita ko, joje nustatytas sąsajos kriterijus. Darytina išvada, jog tai, kad perkeliama tik registruota buveinė, o ne centrinė administracija ar pagrindinė verslo vieta, savaime neužkerta kelio įsisteigimo laisvės taikymui pagal SESV 49 straipsnį.
- 16 Be to, pagal šią nuostatą įsisteigimo laisvė apima ne tik įsteigimą, bet ir „įmonių valdymą“. Pagal Direktyvos 2019/2121 2 konstatuojamąją dalį valdymo veikla turi būti vykdoma įsisteigimo valstybės narės, šiuo atveju Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės, teisėje nustatytais sąlygomis.

- 17 Šiomis aplinkybėmis *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar pagal [SESV] 49 ir 54 straipsnius valstybei narei, kurioje iš pradžių buvo įsteigta (ribotos atsakomybės) bendrovė, draudžiama taikyti šiai bendrovei nacionalinės teisės nuostatas, susijusias su jos veikimu ir valdymu, jeigu ta bendrovė, perkėjusi savo registruotą buveinę ir vėl įsteigta pagal atvykimo valstybės narės teisę, išlaiko savo pagrindinę veiklos vietą išvykimo valstybėje narėje, o atitinkamas valdymo veiksmas turi lemiamą poveikį bendrovės veiklai?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 18 Pirmiausia primintina, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, nacionaliniams teismams ir Teisingumo Teismui bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, pastarasis turi pateikti nacionaliniam teismui naudingą atsakymą, kuris leistų priimti sprendimą jo nagrinėjamoje byloje. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Šiuo tikslu Teisingumo Teismas gali iš visos nacionalinio teismo pateiktos informacijos ir, be kita ko, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies, atrinkti Sąjungos teisės klausimus, aiškintinus atsižvelgiant į bylos dalyką (2023 m. vasario 16 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prieglobsčio prašymo pateikimo metu dar negimęs vaikas)*, C-745/21, EU:C:2023:113, 43 punktas).
- 19 Šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo klausia, ar pagal SESV 49 ir 54 straipsnius draudžiama, kad bendrovės, esančios tokioje padėtyje kaip STE, valdymo veiksmai būtų reglamentuojami Italijos teisės, remiantis aplinkybe, kad ši bendrovė buvo įsteigta kaip vienos valstybės narės, t. y. Italijos Respublikos, bendrovė, o vėliau perkėlė savo registruotą buveinę ir buvo įsteigta pagal kitos valstybės narės, t. y. Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės, teisę, tačiau išlaikė savo pagrindinę veiklos vietą pirmojoje valstybėje narėje.
- 20 Iš Teisingumo Teismo turimos informacijos, kurią turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, matyti, kad atliekant šį perkėlimą ir šį bendrovės pertvarkymą nebuvo nustatyta jokių apribojimų.
- 21 Taigi, kadangi registruotos buveinės perkėlimas ir Italijos bendrovės STA pertvarkymas į Liuksemburgo bendrovę STE nėra vienos iš aplinkybių, reikšmingų atsakant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą, prejudicinį klausimą reikia performuluoti taip, kad tas teismas iš esmės klausia, ar pagal SESV 49 ir 54 straipsnius draudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriuose bendrai numatyta, kad jos nacionalinė teisė taikoma kitoje valstybėje narėje įsteigtos, tačiau pagrindinę veiklos dalį pirmojoje valstybėje narėje vykdančios bendrovės valdymo veiksmams.
- 22 Šiuo atžvilgiu, pirma, reikia nustatyti, ar sprendžiant ginčą pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija patenka į įsisteigimo laisvės taikymo sritį.
- 23 Pagal SESV 49 straipsnį, siejamą su SESV 54 straipsniu, įsisteigimo laisve gali naudotis bendrovės, įkurtos pagal valstybės narės teisės aktus ir Europos Sąjungoje turinčios savo registruotą buveinę, centrinę administraciją ar pagrindinę verslo vietą (2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 32 punktas).

- 24 Pagal SESV 49 straipsnio antrą pastraipą, siejamą su SESV 54 straipsniu, pastarajame straipsnyje numatytų bendrovių įsisteigimo laisvė, be kita ko, apima teisę steigti ir valdyti bendroves tomis pačiomis sąlygomis, kurios įsisteigimo valstybės narės teisės aktuose yra nustatytos jos pačios bendrovėms (2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 33 punktas).
- 25 Be to, tos bendrovės turi teisę vykdyti veiklą kitoje valstybėje narėje, o jų registruotos buveinės, centrinės administracijos ar pagrindinė verslo vieta padeda nustatyti, kaip ir fizinių asmenų pilietybės atveju, jų sąsają su valstybės narės teisės sistema (šiuo klausimu žr. 2002 m. lapkričio 5 d. Sprendimo *Überseering*, C-208/00, EU:C:2002:632, 57 punktą).
- 26 Kadangi Sąjungos teisėje nėra suderinto sąsajos, lemiančios bendrovei taikytiną nacionalinę teisę, apibrėžimo, pagal SESV 54 straipsnį kompetenciją apibrėžti šią sąsają turi kiekviena valstybė narė, o šiame straipsnyje bendrovės registruota buveinė, centrinė administracija ir pagrindinė verslo vieta laikomos lygiaverčiais tokios sąsajos kriterijais (2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 34 punktas).
- 27 Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad, pirma, STE buvo įsteigta 2004 m. kaip Liuksemburgo bendrovė, antra, šios bendrovės registruota buveinė yra Liuksemburge ir, trečia, ji pagrindinę veiklos dalį vykdo kitoje valstybėje narėje, t. y. Italijos Respublikoje.
- 28 Atsižvelgiant į šio sprendimo 23–26 punktuose nurodytą jurisprudenciją, reikia konstatuoti, kad šios bendrovės padėtis ir ypač valdymo veiksmas, kuriuos ji atlieka dėl Italijoje vykdomos veiklos, patenka į įsisteigimo laisvės taikymo sritį.
- 29 Šiomis aplinkybėmis reikia nustatyti, antra, ar valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad jos nacionalinė teisė taikoma kitoje valstybėje narėje įsteigtos bendrovės valdymo veiksmams dėl to, kad ši bendrovė pagrindinę veiklos dalį vykdo pirmojoje valstybėje narėje, yra įsisteigimo laisvės apribojimas.
- 30 Įsisteigimo laisvės apribojimais, kaip jie suprantami pagal SESV 49 straipsnį, turi būti laikomos visos priemonės, pagal kurias minėta laisvė draudžiama, trukdoma ją įgyvendinti arba jos įgyvendinimas tampa mažiau patrauklus (2004 m. spalio 5 d. Sprendimo *CaixaBank France*, C-442/02, EU:C:2004:586, 11 punktas ir 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 46 punktas).
- 31 Reikia pažymėti, jog valstybės narės teisės nuostatos, kuriose numatyta, kad kitoje valstybėje narėje įsteigtos bendrovės, kurios pagrindinę veiklos dalį vykdo pirmojoje valstybėje narėje, atlikdamos valdymo veiksmus turi laikytis ne tik pareigų, prireikus kylančių iš jų įsisteigimo valstybės narės teisės, bet ir pirmosios valstybės narės teisės, gali apsunkinti tokių bendrovių valdymą, nes šiose nuostatose šios bendrovės galėtų būti įpareigtos laikytis šiose dviejose teisės normų grupėse nustatytų reikalavimų.
- 32 Darytina išvada, kad dėl tokių teisės nuostatų įsisteigimo laisvės įgyvendinimas tampa mažiau patrauklus, taigi jos yra kliūtis įgyvendinti įsisteigimo laisvę.

- 33 Nagrinėjama atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad STE yra pagal Liuksemburgo teisę įsteigta bendrovė, turinti registruotą buveinę Liuksemburge. Vis dėlto iš tos nutarties taip pat matyti, jog, kiek tai susiję su valdymo veiksmais, taikant Įstatymo Nr. 218/1995 25 straipsnio 1 dalies antrą sakinį šiai bendrovei taikoma Italijos teisė vien dėl to, kad ji pagrindinę veiklos dalį vykdo Italijoje.
- 34 Tokiomis aplinkybėmis bendrovei, esančiai tokioje padėtyje kaip STE, gali būti kumuliatyviai taikoma ir Liuksemburgo, ir Italijos teisė. Dėl tokio kumuliacinio dviejų valstybių narių teisės taikymo gali būti apsunkintas šios bendrovės valdymas.
- 35 Todėl, trečia, reikia išanalizuoti, ar įsisteigimo laisvės apribojimas, kylantis iš tokių teisės nuostatų, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, vis dėlto gali būti pateisinamas.
- 36 Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad įsisteigimo laisvės apribojimas gali būti pateisinamas tik privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais. Be to, jis turi būti tinkamas užtikrinti, kad būtų įgyvendintas atitinkamas tikslas, ir neviršyti to, kas būtina šiam tikslui pasiekti (šiuo klausimu žr. 2005 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Marks & Spencer*, C-446/03, EU:C:2005:763, 35 punktą ir 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 52 punktą).
- 37 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodė priežasčių, pateisinančių įsisteigimo laisvės apribojimą, kurį lemia Įstatymo Nr. 218/1995 25 straipsnio 1 dalies antro sakinio taikymas pagal kitos valstybės narės teisę teisėtai įsteigtos bendrovės, pagrindinę veiklos dalį vykdančios Italijos teritorijoje, valdymo veiksams. Tokios informacijos taip pat nematyti nei iš šios nuostatos, nei iš Civilinio kodekso 2381 straipsnio formuluotės.
- 38 Vis dėlto iš Italijos vyriausybės rašytinių dokumentų matyti, kad, pirma, nagrinėjamas įsisteigimo laisvės apribojimas pateisinamas tikslu apsaugoti akcininkus, kreditorius, darbuotojus ir trečiuosius asmenis.
- 39 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad kreditorių, darbuotojų ir smulkiųjų akcininkų interesų apsauga yra vienas iš Teisingumo Teismo pripažintų privalomųjų bendrojo intereso pagrindų (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 54 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 40 Taigi pagal SESV 49 ir 54 straipsnius iš esmės nedraudžiamos valstybės narės priemonės, kuriomis siekiama, kad nebūtų daromas neigiamas poveikis bendrovės, kuri buvo įsteigta pagal kitos valstybės narės teisę, tačiau pagrindinę veiklos dalį vykdo nacionalinėje teritorijoje, kreditorių, smulkiųjų akcininkų ir darbuotojų interesams.
- 41 Vis dėlto pagal šio sprendimo 36 punkte nurodytą jurisprudenciją pagrindinėje byloje nagrinėjamas ribojimas turi būti tinkamas užtikrinti, kad bus pasiektas tikslas apsaugoti kreditorius, smulkiuosius akcininkus ir darbuotojus, ir neturi viršyti to, kas būtina šiam tikslui pasiekti.
- 42 Jei Įstatymo Nr. 218/1995 25 straipsnio 1 dalies antras sakinytis turėtų būti aiškinamas taip, kad dėl jo bet kokiam pagal kitos valstybės narės teisę teisėtai įsteigtos, tačiau pagrindinę veiklos dalį Italijoje vykdančios bendrovės valdymo veiksmui turi būti taikomi Italijos teisės aktai, nebūtų įmanoma patikrinti, ar konkrečiu atveju kyla rizika, kad bus pažeisti kreditorių, smulkiųjų akcininkų ar darbuotojų interesai. Reikia pažymėti, kad tokia rizika gali priklausyti, be kita ko,

nuo atlikto veiksmo rūšies ir skirtis atsižvelgiant į atitinkamos bendrovės akcininkų sudėtį. Be to, valstybės narės, kurioje įsteigta atitinkama bendrovė, teisės aktuose galėjo būti atsižvelgta į minėtus interesus, o į šią aplinkybę negalima atsižvelgti automatiškai taikant Italijos teisės aktus.

- 43 Šiomis aplinkybėmis nacionalinės teisės nuostatomis, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, viršijama tai, kas būtina pasiekti tikslui apsaugoti šio sprendimo 39 punkte nurodytus interesus.
- 44 Antra, Italijos vyriausybė teigia, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatomis siekiama kovoti su piktnaudžiavimu, sudarant kliūtis tokiems veiksams, kuriems būdingas visiškai dirbtinių, ekonominio pagrindo neturinčių darinių sudarymas.
- 45 Šiuo aspektu reikia priminti, kad, žinoma, valstybės narės gali imtis visų tinkamų priemonių sukčiavimui išvengti ar už jį bausti (šiuo klausimu žr. 1999 m. kovo 9 d. Sprendimo *Centros*, C-212/97, EU:C:1999:126, 38 punktą ir 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 61 punktą).
- 46 Be to, kova su mokesčių vengimu ir sukčiavimu gali pateisinti SESV 49 straipsnyje numatytos įsisteigimo laisvės apribojimą, jeigu konkretus tokio apribojimo tikslas yra sudaryti kliūtis veiksams, kuriems būdingas visiškai dirbtinių, ekonominio pagrindo neturinčių darinių sudarymas, siekiant išvengti mokesčio, kurį paprastai reikia sumokėti nuo pelno, gauto iš nacionalinėje teritorijoje vykdomos veiklos (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Cadbury Schweppes ir Cadbury Schweppes Overseas*, C-196/04, EU:C:2006:544, 55 punktą ir 2021 m. sausio 20 d. Sprendimo *Lexel*, C-484/19, EU:C:2021:34, 49 punktą).
- 47 Vis dėlto Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog, viena vertus, tai, kad registruota ar faktinė bendrovės buveinė buvo įsteigta pagal kurios nors valstybės narės teisės aktus, turint tikslą pasinaudoti palankesniais teisės aktais, savaime nėra piktnaudžiavimas (šiuo klausimu žr. 1999 m. kovo 9 d. Sprendimo *Centros*, C-212/97, EU:C:1999:126, 27 punktą ir 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 40 punktą).
- 48 Kita vertus, vien aplinkybe, kad bendrovė, nors ir turėdama buveinę vienoje valstybėje narėje, pagrindinę veiklos dalį vykdo kitoje valstybėje narėje, negalima pagrįsti bendros sukčiavimo prezumpcijos ir pateisinti priemonės, keliančios grėsmę naudojimuisi pagrindine Sutarties garantuojama laisve (pagal analogiją žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 63 punktą).
- 49 Nagrinėjamu atveju, jei pagrindinėje byloje nagrinėjamos teisės nuostatos turėtų būti aiškinamos taip, kad pagal jas reikalaujama sistemingai taikyti Italijos teisę bet kokiam kitoje valstybėje narėje įsteigtos, tačiau pagrindinę veiklos dalį Italijoje vykdančios bendrovės valdymo veiksmui, jose būtų įtvirtinta prezumpcija, kad tokios bendrovės veiksmai yra piktnaudžiaujamojo pobūdžio. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 47 ir 48 punktuose, tokios teisės nuostatos būtų neproporcingos (pagal analogiją žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 64 punktą).
- 50 Tokiomis aplinkybėmis į pateiktą klausimą reikia atsakyti: SESV 49 ir 54 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriuose bendrai numatyta, kad jos nacionalinė teisė taikoma kitoje valstybėje narėje įsteigtos, tačiau pagrindinę veiklos dalį pirmojoje valstybėje narėje vykdančios bendrovės valdymo veiksams.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

SESV 49 ir 54 straipsniai turi būti aiškinami taip:

pagal juos draudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriuose bendrai numatyta, kad jos nacionalinė teisė taikoma kitoje valstybėje narėje įsteigtos, tačiau pagrindinę veiklos dalį pirmojoje valstybėje narėje vykdančios bendrovės valdymo veiksmams.

Parašai.